

NAVOIY VILOYATI STATISTIKA BOSHQARMASI

*2024- yil yanvar-mart oylari
uchun dastlabki ma'lumot*

NAVOIY VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASI

*Tashqi iqtisodiy faoliyat va savdo
statistikasi bo'limi:
Tel.: (99879) 223-50-43*

TASHQI SAVDO AYLANMASI

Navoiy viloyatida olib borilayotgan iqtisodiy islohotlar xorijiy davlatlar bilan savdo aloqalarining jadal o'sishiga xizmat qilmoqda. Xususan, mamlakatning eksport salohiyatini oshirish bo'yicha qabul qilingan qarorlar mahalliy kompaniyalarga tashqi bozorlarda ko'proq tajriba orttirishga imkon beradi. Pirovardida ular jahon savdosida raqobatdosh ustunlikka ega bo'ladi.

Viloyatimizda bu borada so'nggi yillarda amalga oshirilayotgan eksportni rag'batlantirish, importni optimallashtirish va umuman olganda tashqi savdo muvozanatini ta'minlash maqsadida amalga oshirilgan chora-tadbirlar natijasida, 2024- yil yanvar-mart oylarida viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) 362,9 mln. AQSH dollariga etdi va 2023- yilning mos davriga nisbatan 124,3 % ni tashkil etdi.

TASHQI SAVDO AYLANMASI (yanvar-mart 2024 y., mln. AQSH dollari)

Tashqi savdo aylanmasi

2024- y.: **362,9** +24,3 %

(2023- y.: 292,0)

Saldo

2024- y.: **144,7** (2023- y.: 3,6)

Eksport

2024- y.: **253,8** +71,7 %

(2023- y.: 147,8)

TSA'dagi ulushi, %da

69,9

Import

2024- y.: **109,1** -24,3 %

(2023- y.: 144,2)

30,1

Tashqi savdo aylanmasi – muayyan davr uchun mamlakat eksporti va importi qiymatining miqdori hisoblanadi. Tovarlarining tashqi savdo statistikasida O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududiga olib kirish (import) yoki O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududidan olib chiqish (eksport) natijasida mamlakat material resurslari zaxiralariga qo‘shiladigan yoki ulardan ayirib tashlanadigan tovarlar hisobi tashqi savdo umumiy hisob tizimi asosida yuritiladi.

TSAda eksport hajmi 253,8 mln. AQSH dollariga (2023- yilning yanvar-mart oylariga nisbatan 171,7 % ni tashkil etdi) va import hajmi 109,1 mln. AQSH dollariga (75,7 % ni tashkil etdi) yetdi. Hisobot davrida 144,7 mln. AQSH dollari qiymatida musbat tashqi savdo balansi qayd etildi.

NAVOIY VILOYATI BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASIDA ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO‘LGAN DAVLATLAR (2024- yil yanvar-mart, mln. AQSH dollari)

Fransiya TSA – 200,4 Eksport: 200,1 Import: 0,3 55,2 %	Rossiya TSA – 43,3 Eksport: 14,9 Import: 28,4 11,9 %	XXR TSA – 32,5 Eksport: 1,1 Import: 31,4 9,0 %	Turkiya TSA – 13,9 Eksport: 8,3 Import: 5,6 3,8 %	Qozog‘iston TSA – 13,8 Eksport: 2,2 Import: 11,6 3,8 %
Daniya TSA – 7,9 Eksport: 6,6 Import: 1,3 2,2 %	Afg‘oniston TSA – 7,5 Eksport: 7,5 Import: - 2,1 %	Germaniya TSA – 7,2 Eksport: - Import: 7,2 2,0 %	Buyuk Britaniya TSA – 4,1 Eksport: - Import: 4,1 1,1 %	Qirg‘iz Respublikasi TSA – 3,6 Eksport: 3,5 Import: 0,1 1,0 %

Navoiy viloyati jahonning 52 mamlakati bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSAning nisbatan salmoqli hissasi Fransiya (55,2 %), Rossiyada (11,9 %), XXRda (9,0 %), Turkiyada (3,8 %) va Qozog‘istonda (3,8 %) qayd etilgan.

NAVOIY VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI

(yanvar-mart, mln. AQSH dollari)

Davlatlar	2022- y.	2023- y.	2024- y.
Fransiya	36,1	96,9	200,4

Eksport

35,5

96,5

200,1

Import

0,6

0,4

0,3

Rossiya	57,1	57,3	43,3
----------------	-------------	-------------	-------------

Eksport

25,5

11,9

14,9

Import

31,6

45,4

28,4

XXR	42,2	38,8	32,5
------------	-------------	-------------	-------------

Eksport

0,6

1,1

1,1

Import

41,6

37,7

31,4

Turkiya	12,2	15,5	13,9
----------------	-------------	-------------	-------------

Eksport

7,1

7,6

8,3

Import

5,1

7,9

5,6

Qozog'iston	31,0	17,8	13,8
--------------------	-------------	-------------	-------------

Eksport

4,2

4,0

2,2

Import

26,8

13,8

11,6

Daniya	-	1,3	7,9
---------------	----------	------------	------------

Eksport

-

0,3

6,6

Import

-

1,0

1,3

Afg'oniston	3,8	5,2	7,5
--------------------	------------	------------	------------

Eksport

3,8

5,2

7,5

Import

-

-

-

Germaniya	3,6	1,5	7,2
------------------	------------	------------	------------

Eksport

-

-

-

Import

3,6

1,5

7,2

Buyuk Britaniya	0,1	1,1	4,1
------------------------	------------	------------	------------

Eksport

-

-

-

Import

0,1

1,1

4,1

Qirg'iz Respublikasi	3,7	3,4	3,6
-----------------------------	------------	------------	------------

Eksport

3,1

2,9

3,5

Import

0,6

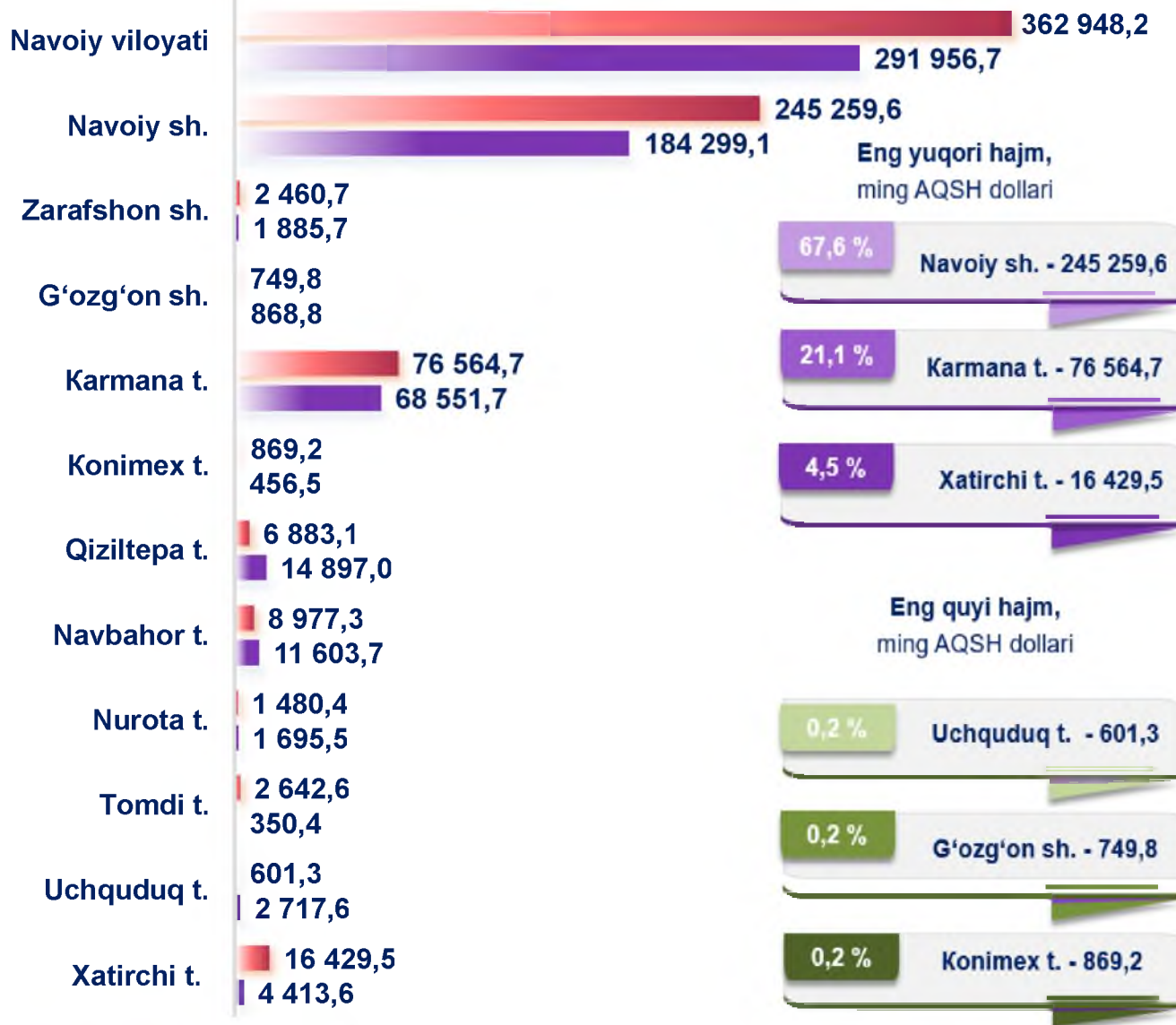
0,5

0,1

	Davlatlar	2022- y.	2023- y.	2024- y.
	Yaponiya	1,4	2,5	3,1
	<i>Eksport</i>	-	-	-
	<i>Import</i>	1,4	2,5	3,1
	Eron	3,4	1,5	2,9
	<i>Eksport</i>	0,2	0,5	1,7
	<i>Import</i>	3,2	1,0	1,2
	Koreya Respublikasi	6,3	3,4	2,6
	<i>Eksport</i>	-	0,1	-
	<i>Import</i>	6,3	3,3	2,6
	Turkmaniston	3,7	0,7	2,5
	<i>Eksport</i>	2,8	0,7	1,9
	<i>Import</i>	0,9	-	0,6
	Litva	2,6	6,3	2,2
	<i>Eksport</i>	2,0	1,9	1,5
	<i>Import</i>	0,6	4,4	0,7
	Chexiya	0,7	2,6	2,1
	<i>Eksport</i>	-	-	-
	<i>Import</i>	0,7	2,6	2,1
	Italiya	0,5	0,1	1,7
	<i>Eksport</i>	-	-	-
	<i>Import</i>	0,5	0,1	1,7
	Latviya	0,1	3,2	1,5
	<i>Eksport</i>	-	-	-
	<i>Import</i>	0,1	3,2	1,5
	Tojikiston	1,3	1,5	1,2
	<i>Eksport</i>	1,3	1,5	1,2
	<i>Import</i>	-	-	-
	Estoniya	-	1,9	1,2
	<i>Eksport</i>	-	-	-
	<i>Import</i>	-	1,9	1,2

NAVOIY VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA TASHQI SAVDO AYLANMASI (2024- yil yanvar-mart, ming AQSH doll.)*

2023- y.

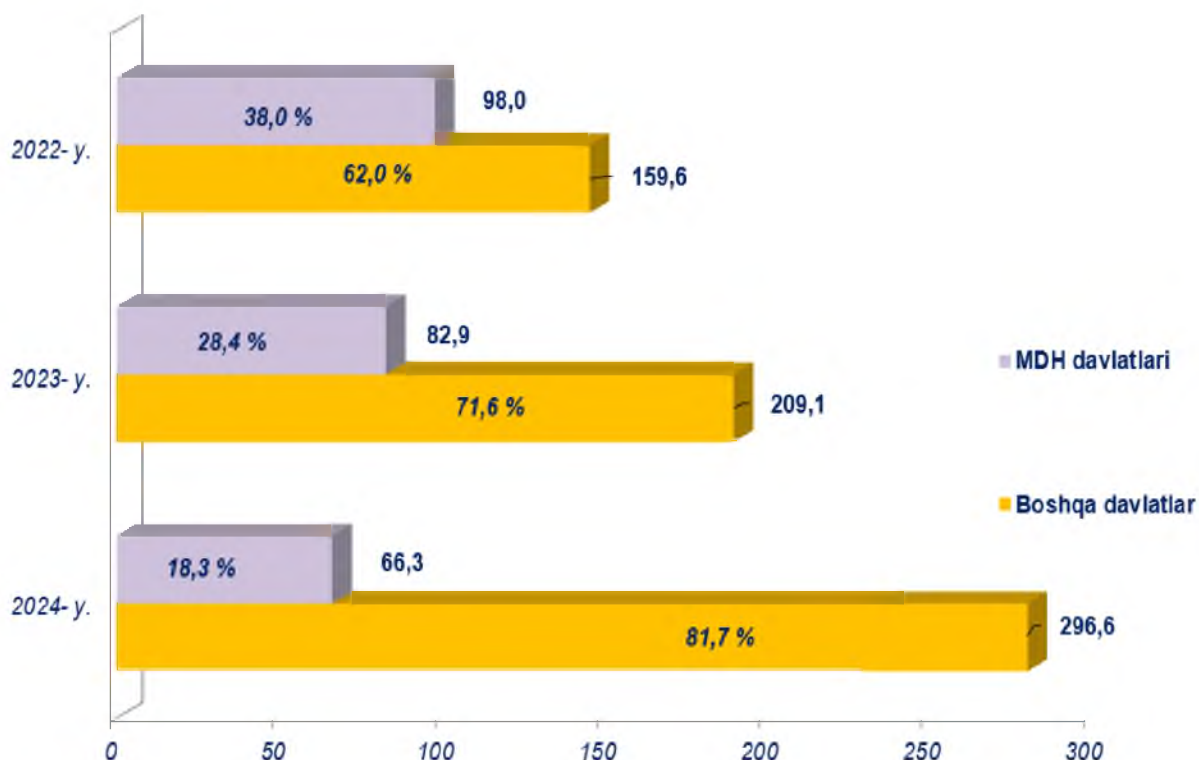
2024- y.

Viloyat tashqi savdo aylanmasi tarkibida eng yuqori ulushni Navoiy shahri 67,6 % ulush bilan 245 259,6 ming AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Uchquduq tumani 0,2 % ulush bilan 601,3 ming AQSH dollarini tashkil etdi.

* Tabiiy gaz va elektr energiyasi yetkazib berish, shuningdek, maxsus eksport bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar, O'zbekiston Respublikasi viloyatlari, shaharlar va tumanlari bo'yicha taqsimlanmagan

NAVOIY VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI (yanvar-mart, mln. AQSH dollari, ulushi)

2024- yil yanvar-mart oylarida tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 18,3 % ni tashkil etib, 2023- yilning mos davriga nisbatan 80,1 % ni tashkil etdi.

Boshqa xorijiy davlatlar bilan tashqi savdo aylanmasi 2024- yilning yanvar-mart oylarida 2023- yilning mos davriga nisbatan 41,9 % ga ko'paydi va jami tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 81,7 % ni tashkil etdi.

Navoiy viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasi 2024- yil yanvar-mart holatiga ko'ra, 66,3 mln. AQSH dollarini tashkil etdi. Shundan eksport 25,5 mln. AQSH dollariga yetgan bo'lsa, import 40,8 mln. AQSH dollari qiymatida qayd etildi.

NAVOIY VILOYATINING MDH MAMLAKATLARI BILAN UMUMIY TASHQI SAVDO AYLANMASIDAGI ULUSHI (2024- yil yanvar-mart, ulushi, % da)

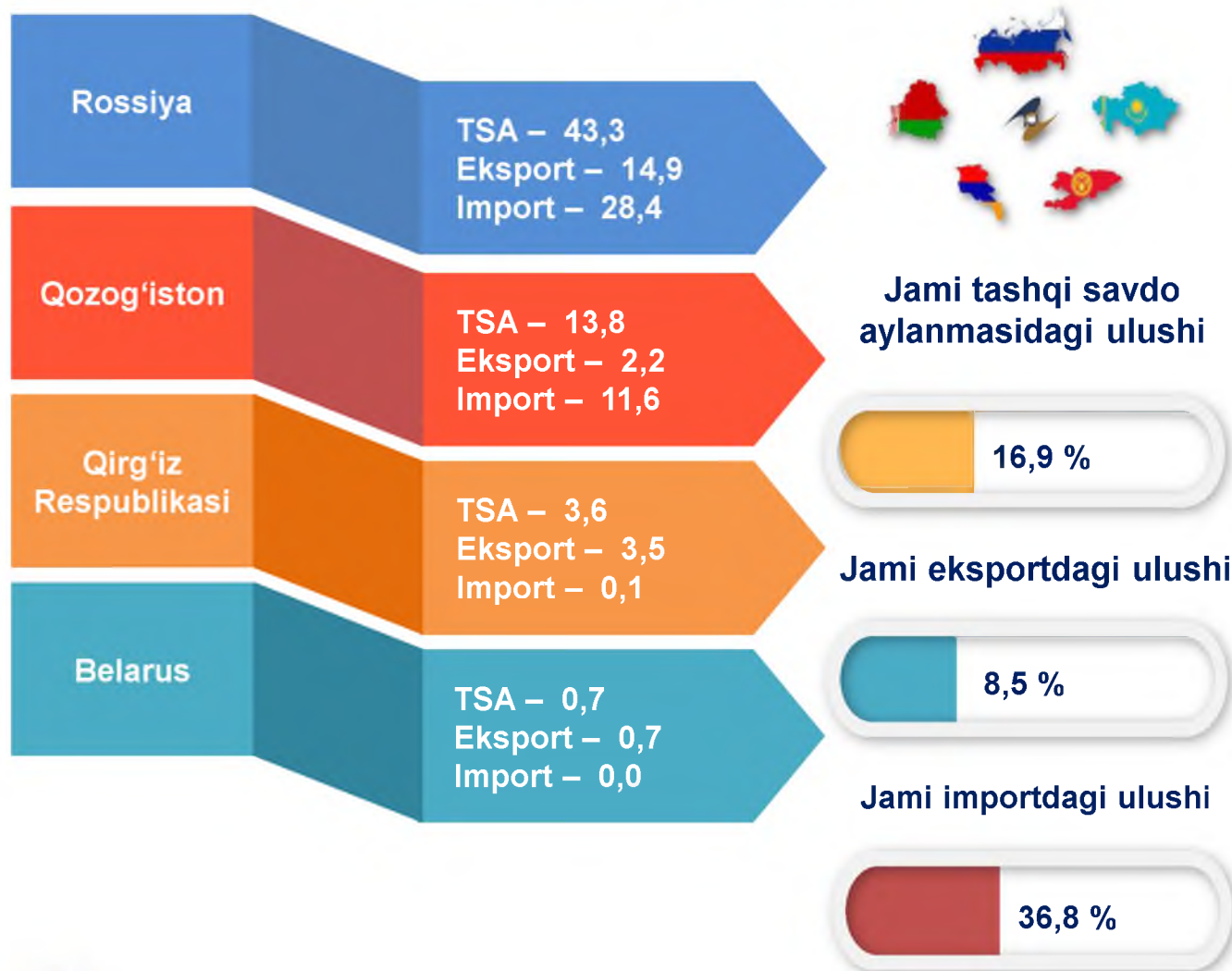
Rossiya – 11,9		Qozog'iston – 3,8	
Qirg'iz Respublikasi – 1,0		Turkmaniston – 0,7	
Tojikiston – 0,3		Belarus – 0,2	
Ukraina – 0,2		Ozarbajjon – 0,1	

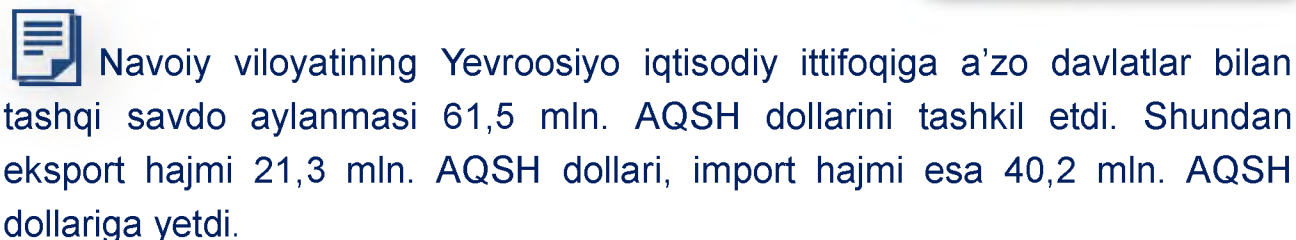

Navoiy viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasi eng yuqori hajmlari Rossiya (11,9 %), Qozog'iston (3,8 %) hamda Qirg'iz Respublikasi (1,0 %) davlatlari bilan qayd etildi.

NAVOIY VILOYATINING YEOIIGA A'ZO DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI

(yanvar-mart, mln. AQSH dollari)

 Navoiy viloyatining Yevroosiyo iqtisodiy ittifoqiga a'zo davlatlar bilan tashqi savdo aylanmasi 61,5 mln. AQSH dollarini tashkil etdi. Shundan eksport hajmi 21,3 mln. AQSH dollari, import hajmi esa 40,2 mln. AQSH dollariga yetdi.

Shuni takidlash lozimki, YEOIning a'zo davlatlari (Rossiya, Qozog'iston, Qirg'iz Respublikasi va Belarus) o'rtasida tovarlar va xizmatlar harakati, migrantlar harakatlanishi va kapital harakatining erkinligi ta'minlangan bo'lib, yagona bojxona tizimiga ega bo'lgan umumiy iqtisodiy hudud shakllantirilgan.

NAVOIY VILOYATINING EKSPORTI

(2024- yil yanvar-mart)

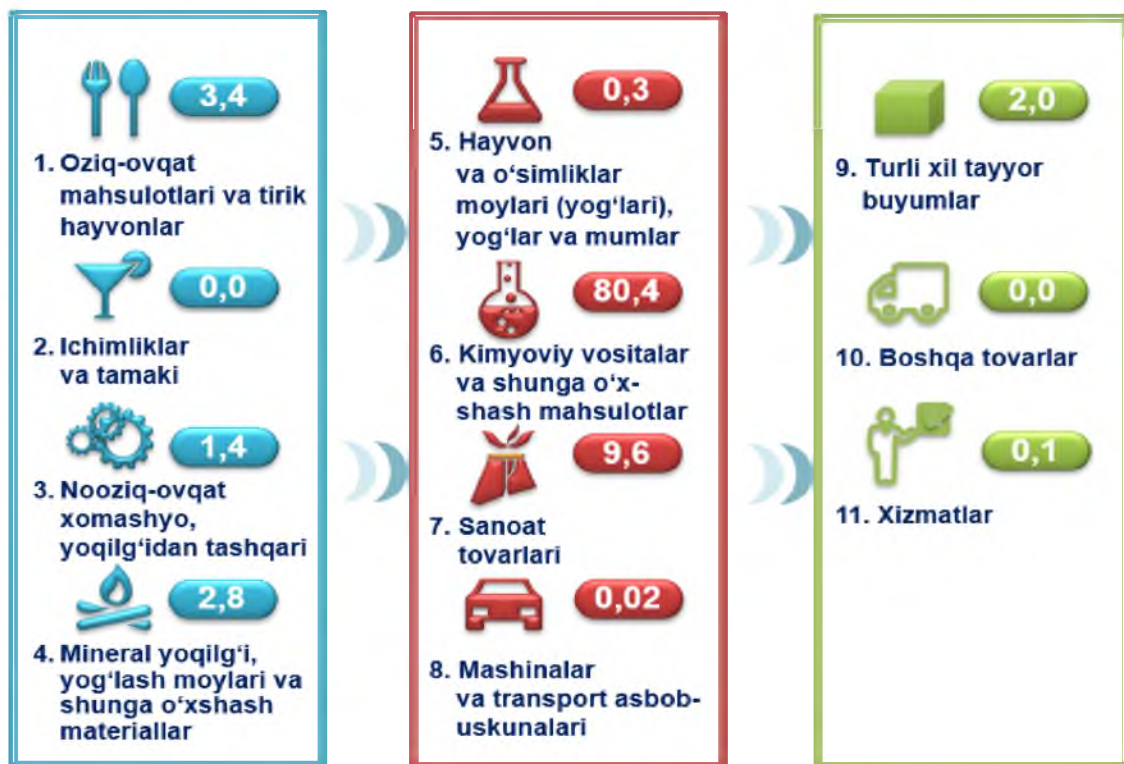

Xalqaro iqtisodiy aloqalarning rivojlanishi eksportning barqaror o'sishiga ko'maklashadi va bu o'z navbatida ma'lum natijalarga erishish uchun zamin yaratadi. Eksport salohiyatini oshirish, eksportyorlarni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, eksportbop mahsulotlar nomenklaturasini kengaytirish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasida, eksportyorlar tomonidan 253,8 mln. AQSH dollari qiymatidagi (2023- yilning mos davriga nisbatan 71,7 % ga ko'paydi) tovar va xizmatlar eksport qilinishi ta'minlandi.

XSST* BO'YICHA EKSPORT TARKIBI

(2024- yil yanvar-mart ulushi % da)

Navoiy viloyatida tovarlar tashqi savdosi statistik ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasi (keyingi o'rinlarda TIF TN) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi o'rinlarda – XSST) ishlatiladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo'yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

NAVOIY VILOYATINING XSST BO'YICHA EKSPORTI TARKIBI

(yanvar-mart, yillar kesimida)

XSST tarkibi	Mln. AQSH dollari		O'zgarish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan, % da	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Jami eksport	147,8	253,8	118,9	171,7	100,0	100,0
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	8,6	8,7	186,8	100,9	5,8	3,4
Ichimliklar va tamaki	-	-	-	-	-	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	1,2	3,6	5,8	3,1 m.	0,8	1,4
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	3,2	7,0	4,5 m.	2,2 m.	2,2	2,8
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	-	0,7	-	-	-	0,3
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	110,6	204,1	146,6	184,5	74,8	80,4
Sanoat tovarlari	20,0	24,4	105,7	122,0	13,6	9,6
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	0,3	0,1	-	17,3	0,2	0,02
Turli xil tayyor buyumlar	3,7	5,0	114,1	136,2	2,5	2,0
Xizmatlar	0,2	0,2	17,1	105,3	0,1	0,1

Eksport tarkibida tovarlar ulushi 99,9 % ni tashkil etib, ular asosan katta ulush kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar (80,4 %), sanoat tovarlari (9,6 %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (3,4 %) hissasiga tog'ri kelmoqda.

NAVOIY VILOYATINING XSST BO'YICHA EKSPORTI TARKIBI
(2024- yil yanvar-mart)

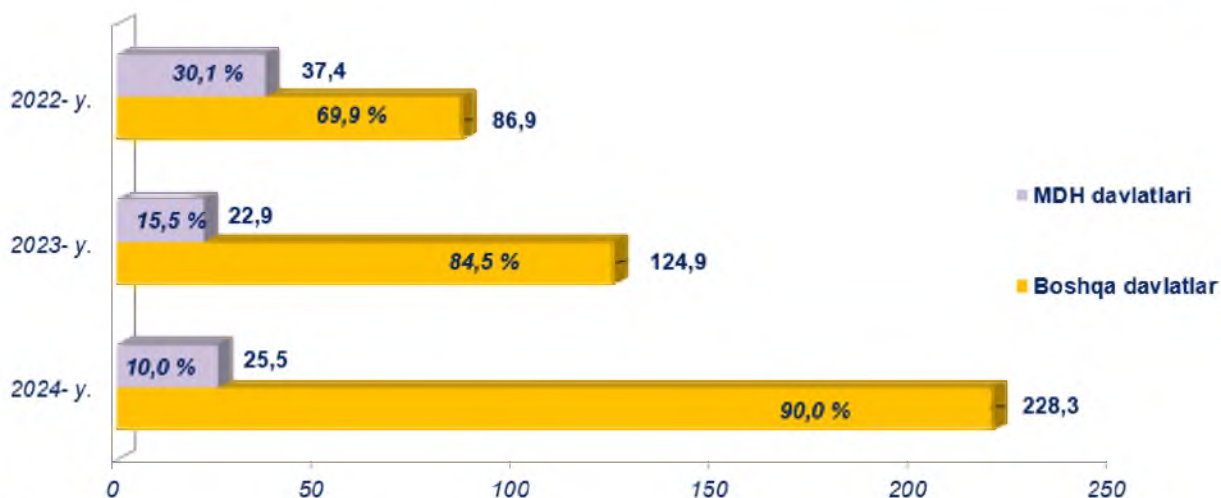
 XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2023- yilning mos davriga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	8 710,3	100,9
Sabzavotlar va mevalar	2 242,8	68,1
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	5 809,7	110,8
Sut mahsulotlari va qush tuxumlari	657,8	-
Ichimliklar va tamaki	-	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	3 645,5	3,1 m.
To'qimachilik tolalari va ularning chiqindilari	1 591,3	4,0 m.
O'g'itlar uchun xomashyo va mineral xomashyo	1 849,3	2,6 m.
Moy olinadigan urug'lar va moy olinadigan mevalar	204,9	16,6 m.
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	6 981,6	2,2 m.
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	6 981,6	2,2 m.
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	664,4	-
O'simlik moylari va yog'lari, xom, tozalangan yoki fraksiyalangan	664,4	-
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	204 111,4	184,5
Noorganik kimyo moddalari	200 472,1	185,5
Birlamchi shakldagi plastmassalar	0,5	-
Birlamchi shaklda bo'lmagan plastmassalar	2 807,8	138,4
O'g'itlar	65,1	121,1
Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	9,2	87,1 m.
Efir moylari, rezinoidlar va attorlik moddalari; hojatxona preparatlari, polirovkalash va yuvish vositalari	529,7	98,0
Bo'yaydigan va terini oshlovchi moddalar va bo'yoqlar	227,0	191,8

XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2023-yilning mos davriga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari	24 440,8	122,0
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	18 368,4	120,1
Rangli metallar	3 856,9	162,5
Cho'yan va po'lat	100,1	85,4
Ruda bo'lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar	2 016,2	96,2
Metallardan tayyorlangan buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan	66,6	44,4
Teri, teridan tayyorlangan buyumlar, mo'yna	2,0	39,1
Rezina buyumlari, boshqa joyda tasniflanmagan	30,6	485,8 m.
Mashinalar va transport asbob-uskunalar	44,1	17,3
Aniq sohalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	25,1	58,2
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va asbob-uskunalar va ularning detallari	19,0	85,6
Turli xil tayyor buyumlar	5 032,2	136,2
Kiyim-kechaklar va ularning anjomlari	4 559,5	133,9
Har xil tayyor buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan	361,4	134,5
Poyabzal	111,3	18,7 m.
Xizmatlar	233,5	105,3
Moliyaviy xizmatlar	144,0	107,3
Transport xizmatlari	68,3	2,6 m.
Safarlar	21,2	34,9

Navoiy tashqi savdo statistikasida sherik mamlakatlarga quyidagilar kiradi: olib kirishda-tovarlar kelib chiqqan mamlakat, agar kelib chiqqan mamlakat noaniq bo'lsa, jo'natib yuborgan mamlakat. Olib chiqishda - tovarlar yuboriladigan mamlakat hisoblanadi.

2024- yilning yanvar-mart oylarida MDH mamlakatlariga 25,5 mln. AQSH dollari qiymatidagi tovar va xizmatlar eksport qilinib, jami eksportning 10,0 % ini tashkil etdi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTI HAJMLARI DINAMIKASI (yanvar-mart, mln. AQSH dollari, ulushi)

2024- yil yanvar-mart oylarida tashqi savdo aylanmasida tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkorlarimiz Fransiya, Rossiya, Turkiya, Afg'oniston, Daniya, Qirg'iz Respublikasi va Qozog'iston kabi davlatlar bo'lgan. Ularning umumiy eksportdagi ulushi 95,9 % ni tashkil etdi.

NAVOIY VILOYAT EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2024- yil yanvar-mart, % da)

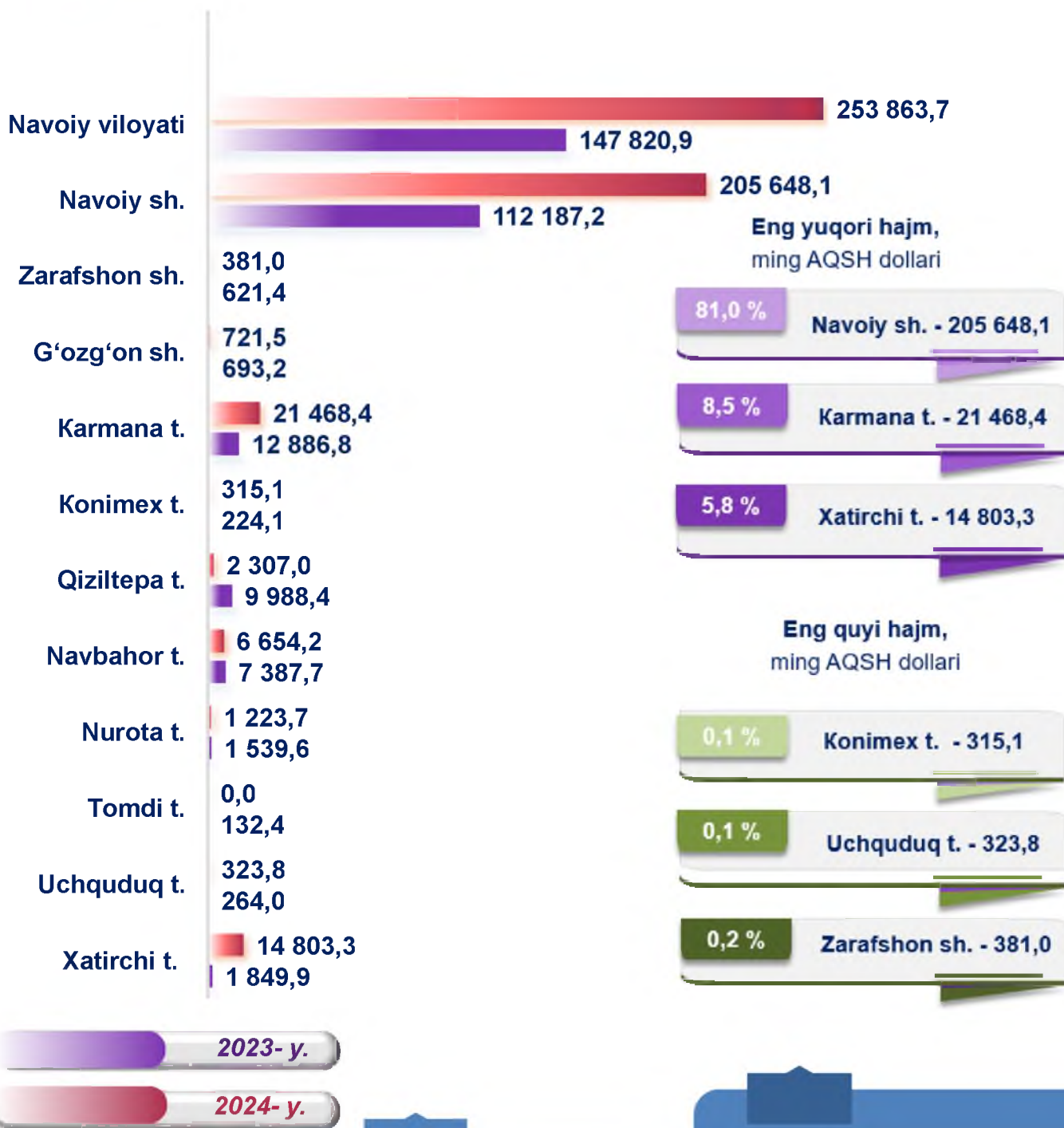
NAVOIY VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI VA O'SISH SUR'ATLARI (yanvar-mart)

Davlatlar	Ming AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da	Egallab turgan o'rni
	2023 y.	2024 y.		
Fransiya	96 538,0	200 085,7	2,1 m.	1
Rossiya	11 923,9	14 902,9	125,0	2
Turkiya	7 607,4	8 337,3	109,6	3
Afg'oniston	5 223,1	7 530,3	144,2	4
Daniya	338,0	6 592,9	19,5 m.	5
Qirg'iz Respublikasi	2 937,6	3 495,7	119,0	6
Qozog'iston	3 995,2	2 183,4	54,7	7
Turkmaniston	662,1	1 933,5	2,9 m.	8
Eron	477,7	1 740,6	3,6 m.	9
Litva	1 883,8	1 511,1	80,2	10
Tojikiston	1 447,4	1 225,4	84,7	11
Xitoy Xalq Respublikasi	1 074,0	1 097,3	102,2	12
Belarus	1 656,9	726,3	43,8	13
Ukraina	74,8	614,9	8,2 m.	14
AQSh	1,4	551,0	391,7 m.	15
Ozərbayjon	136,7	312,7	2,3 m.	16
Kanada	0,0	203,3	-	17
Pokiston	261,8	195,6	74,7	18
Polsha	283,1	136,0	48,0	19
Armeniya	68,9	120,7	175,1	20

NAVOIY VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA EKSPORTI

(2024- yil yanvar-mart, ming AQSH doll.)*

Viloyatning eksporti tarkibida eng yuqori ulushni Navoiy shahri 81,0 % bilan 205 648,1 ming AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Konimex tumani 0,1 % bilan 315,1 ming AQSH dollarini tashkil etdi.

* Tabiiy gaz va elektr energiyasi yetkazib berish, shuningdek, maxsus eksport va safarlar bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar, O'zbekiston Respublikasi viloyatlari, tuman va shaharlari bo'yicha taqsimlanmagan.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

Hukumat tomonidan qishloq xo'jaligi va bog'dorchilikni rivojlantirishga katta e'tibor qaratilayotgani bois eksport qilinayotgan mahsulotlar sifati va hajmi yildan-yilga ortib bormoqda. Jumladan, 2024- yil yanvar-mart oylarida 1 818,4 tonna meva va sabzavotlar eksporti amalga oshirilgan bo'lib, ushbu ko'rsatkich 2023- yilning mos davriga nisbatan 41,4 % ni tashkil etdi.

Meva-sabzavot mahsulotlarining asosiy eksport bozorlari Qozog'iston (33,7 %) hamda Afg'oniston (27,2 %) davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

2024- yil yanvar-mart oylarida oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi bo'lgan 1 463,7 ming AQSH dollari qiymatidagi meva-sabzavot eksport qilindi. Bu ko'rsatkich 2023- yilning mos davriga nisbatan 46,1 % ni tashkil qildi va jami eksportdagi ulushi 0,6 % ni tashkil etdi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

(2024- yil yanvar-mart, o'zgarish sur'atlari, qiymatga nisbatan)

Pomidor 175,0 ming AQSH dollari 236,5 tonna 34,4 % ↓	Piyoz 132,7 ming AQSH dollari 504,8 tonna 2212,4 m. ↑	Uzum 198,8 ming AQSH dollari 165,5 tonna 21,9 % ↓	Yong'oklar 76,2 ming AQSH dollari 76,5 tonna 9,2 % ↓
Karam 78,9 ming AQSH dollari 230,4 tonna 73,8 % ↓	Bodring 43,0 ming AQSH dollari 56,6 tonna 53,3 % ↓	Sitrus mevalar 7,2 ming AQSH dollari 6,4 tonna 50,9 % ↓	Loviya 594,0 ming AQSH dollari 148,5 tonna 2,0 m. ↑

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARINING EKSPORT GEOGRAFIYASI (2024- yil yanvar-mart)

Davlatlar	Tonna	Ming AQSH dollari	Ulushi, % da *
 Qozog'iston	1019,7	493,8	33,7
 Afg'oniston	99,6	398,4	27,2
 Xitoy Xalq Respublikasi	227,1	263,6	18,0
 Pokiston	48,9	195,6	13,4
 Litva	193,1	46,8	3,2
 Latviya	122,0	38,0	2,6
 Estoniya	108,0	27,5	1,9

* qiymat ifodasidan

 2024- yil yanvar-mart oylarida meva va sabzavotlar eksportining qiymat jihatidan eng katta hajmi Qozog'iston to'g'ri keldi (meva va sabzavotlar eksporti umumiy hajmining 33,7 % ni), bu ko'rsatkich Afg'onistonning eksport hajmidan 23,9 % ko'p.

TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI

So'nggi yillarda yengil sanoatda yuqori qo'shilgan qiymatdagi mahsulotlar ishlab chiqarish rivojlanib bormoqda. Yengil sanoat iqtisodiy jihatdan viloyat uchun muhim soha bo'lgani holda, aholi bandligining yuqori darajasini, shuningdek, sanoat salohiyatiga hamda davlatimizning xalqaro nufuziga hissa qo'shilishini ta'minlaydi.

To'qimachilik mahsulotlarining eksporti hajmlarining oshishini bevosita paxta xomashyosini o'rniga tayyor mahsulot ishlab chiqarish va qo'shimcha qiymat yaratish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasi sifatida qarash mumkin.

Xususan, 2024- yil yanvar-mart oylari yakuni bo'yicha 8 236,5 ming AQSH dollarilik to'qimachilik mahsulotlari eksporti amalga oshirilib, umumiy eksportning 3,2 % ini tashkil etib, o'tgan yilga nisbatan 28,3 % ga ko'paydi.

Eksport qilingan to'qimachilik mahsulotlari tarkibida kiyim-kechak (54,9 %), sintetik, jut tolalar (14,7 %) asosiy ulushni egallagan. Yil boshidan to'qimachilik mahsulotlari dunyoning 10 ta davlatiga eksport qilindi.

TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI

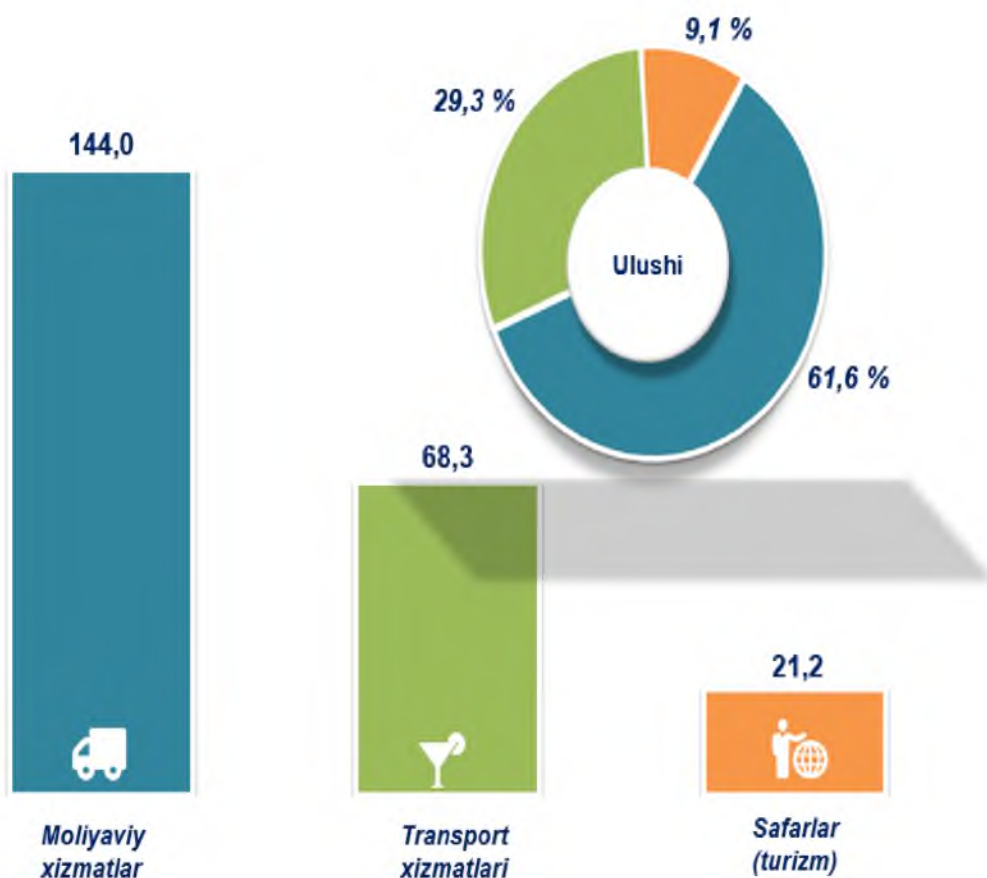
(2024- yil yanvar-mart, ming AQSH dollari)

Yangi ishlab chiqarish texnologiyalari va zamonaviy uskunalardan keng foydalanish, sohada sifat menejmenti tizimining joriy etilishi natijasida mehnat unumdorligini oshirishga xizmat qilmoqda. Bu, o'z navbatida, tayyor mahsulotlarga jahon bozorlarida o'z o'rnini topish imkonini beradi.

XIZMATLAR EKSPORTI TARKIBI (2024- yil yanvar-mart, ming AQSH doll.)

Xizmatlar eksporti hajmi 233,5 ming AQSH dollarini yoki jami eksport hajmining 0,1 % ini tashkil etib, 2023- yilning mos davriga nisbatan 105,3 % ni tashkil etdi. Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi moliyaviy xizmatlar (61,6 %), transport xizmatlari (29,3 %) va safarlar turizm xizmatlari (9,1 %) hissasiga to'g'ri kelgan.

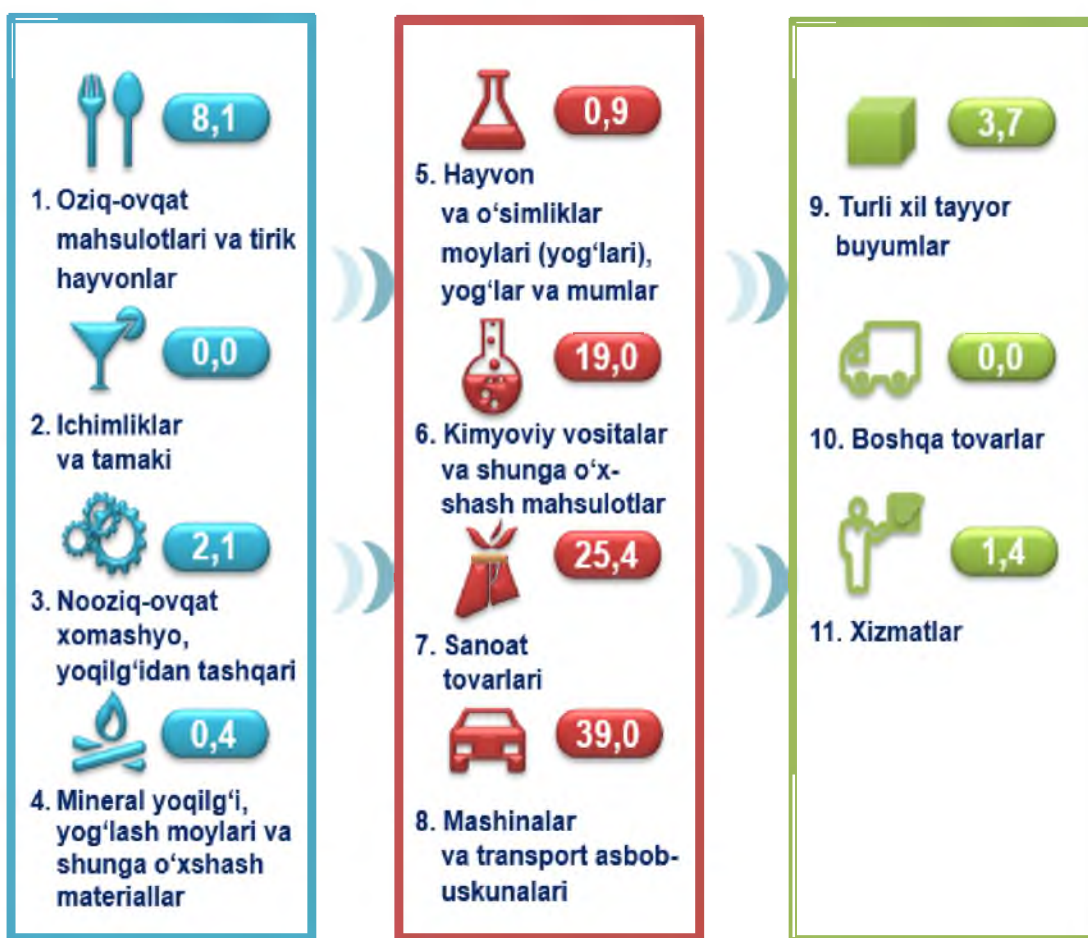
NAVOIY VILOYATINING IMPORTI

2024- yilning yanvar-mart oylarida import hajmi 109,1 mln. AQSH dollarini va 2023- yilning mos davriga nisbatan 75,7 % ni tashkil etdi. Import tarkibida eng katta ulush, mashinalar va transport asbob-uskunolari (39,0 %), sanoat tovarlari (25,4 %) hamda kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar (19,0 %) hisobiga to'g'ri keldi.

XSST BO'YICHA IMPORT TARKIBI (2024- yil yanvar-mart, ulushi, % da)

Tovar va xizmatlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2024- yilning yanvar-mart oylarida import qilingan tovarlar hajmi 107,5 mln. AQSH dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi esa 1,6 mln. AQSH dollariga etdi.

NAVOIY VILOYATINING XSST BO'YICHA IMPORTI TARKIBI

(yanvar-mart, yillar kesimida)

XSST tarkibi	Mln. AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nis- batan. % da	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Jami import	144,2	109,1	108,1	75,7	100,0	100,0
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	7,1	8,9	133,8	125,3	4,9	8,1
Ichimliklar va tamaki	-	-	-	-	-	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	2,4	2,3	125,5	93,2	1,7	2,1
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	0,1	0,4	1,6	3,0 m.	0,1	0,4
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	1,5	1,0	1554 m.	66,7	1,0	0,9
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	12,5	20,7	50,6	166,3	8,7	19,0
Sanoat tovarlari	35,5	27,6	95,3	78,0	24,6	25,4
Mashinalar va transport asbob- uskunalari	77,0	42,6	169,2	55,3	53,5	39,0
Turli xil tayyor buyumlar	4,4	4,0	63,7	91,9	3,0	3,7
Xizmatlar	3,7	1,6	115,3	43,1	2,5	1,4

XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR IMPORTI TARKIBI (2024- yil yanvar-mart)

XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2023- yilning mos davriga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	8 855,6	125,3
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	7 405,8	120,2
Kofe, choy, kakao,ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	209,8	145,0
Sabzavotlar va mevalar	924,7	4,4 m.
Hayvonlar uchun ozuqalar (maydalanmagan donlardan tashqari)	58,8	-
Tirik hayvonlar	127,0	23,7
Shakar, shakardan tayyorlangan mahsulotlar va asal	129,5	-
Ichimliklar va tamaki	-	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	2 266,7	93,2
Probka va yog'och-taxtalar	439,1	129,9
O'g'itlar uchun xomashyo va mineral xomashyo	374,7	92,9 m.
Yog'li urug'lar va yog'li mevalar	285,6	-
To'qimachilik tolalari va ularning chiqindilari	1 127,8	54,2
Tabiiy kauchuk	3,4	41,1
Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xomashyo materiallari	36,1	106,3 m.
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	416,2	3,0 m.
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	411,3	3,1 m.
Ko'mir, koks va briketlar	4,9	68,6
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	992,7	66,7
O'simlik moylari va yog'lari (xom, tozalangan yoki fraksiyalangan)	960,9	65,3
Hayvonlar va o'simliklar moylari va yog'lari, qayta ishlangan; hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan mumlar	31,8	182,4
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	20 729,3	166,3
Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	283,2	11,1 m.
Birlamchi shakldagi plastmassalar	5 069,5	2,0 m.
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	10 138,5	195,9
Efir moylari, rezinoidlar va attorlik moddalari; hojatxona preparatlari, polirovkalash va yuvish vositalari	734,9	89,6
Noorganik kimyo moddalari	2 645,6	192,9
Organik kimyo moddalari	799,5	104,7
Bo'yaydigan va terini oshlovchi moddalar va bo'yoqlar	879,6	55,9
Birlamchi shaklda bo'lmagan plastmassalar	178,5	85,1

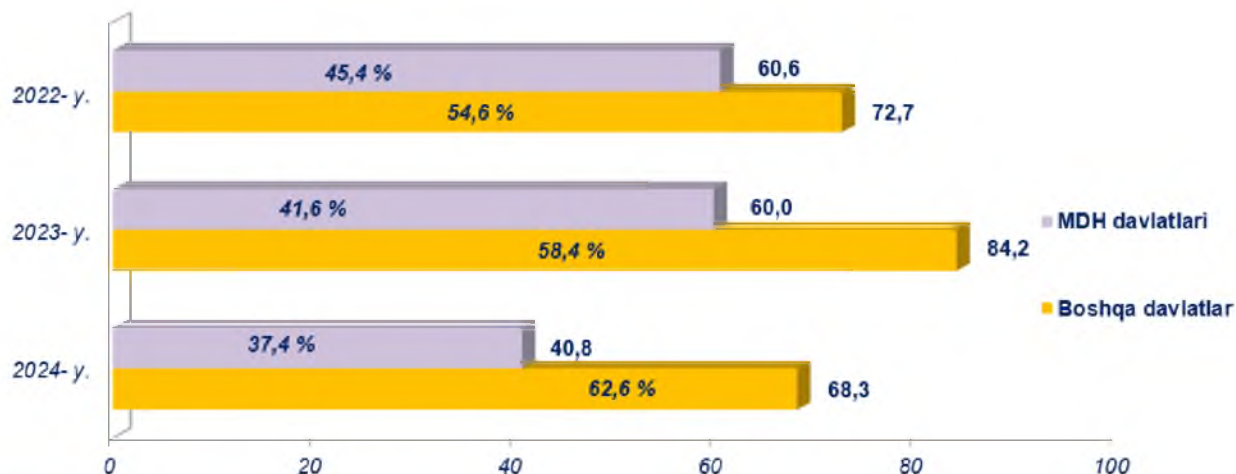
XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2023- yilning mos davriga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari	27 658,3	78,0
Cho'yan va po'lat	2 771,9	82,2
Metallardan tayyorlangan buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan	2 447,7	85,1
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	1 029,1	2,9 m.
Rezina buyumlari, boshqa joyda tasniflanmagan	1 909,7	20,9
Qog'oz, karton va qog'oz massasi, qog'oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar	85,0	39,2
Ruda bo'lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar, boshqa joyda tasniflanmagan	932,7	2,6 m.
Rangli metallar	18 481,4	97,1
Probka va daraxtdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	0,6	0,5
Teri, teridan tayyorlangan buyumlar, mo'yna	0,2	-
Mashinalar va transport asbob-uskunolari	42 591,7	55,3
Avtomobillar (havo podushkalaridagi transport vositalari ham)	4 063,9	49,7
Aniq sohalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	13 285,8	54,8
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va ularning detallari	9 733,6	119,1
Elektr mashinalari, apparatlari va jihozlari va ularning elektr qismlari	3 326,4	54,6
Energiya generatori mashinalari va asbob-uskunalar	8 228,6	2,6 m.
Elektr aloqasi, ovozni yozish va ovozni eshittirish apparaturalari va uskunolari	2 362,5	104,3
Kanselyariya mashinalari va ma'lumotarni avtomatik ravishda qayta ishlash uchun asbob-uskunalar	44,7	5,7
Metallarni qayta ishlash mashinalari	1 546,2	117,2
Turli xil tayyor buyumlar	3 993,4	91,9
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	3 168,4	143,5
Boshqa joyda tasniflanmagan har xil tayyor buyumlar	543,6	160,1
Blokli binolar, suv o'tkazish, kanalizatsiya, isitish va yoritish uskunolari uchun armatura va mahkamlash moslamalari	205,0	12,0
Mebel va uning qismlari, yotarjoy buyumlari matraslar, matraslar uchun tirgaklar, yostiqlar va shunga oxshash tikilgan mebel	57,5	65,0
Kiyim-kechaklar va ularning anjomlari	0,6	4,4 m.
Poyabzal	14,8	-
Fotografik apparatura, uskuna, ishlatiladigan materiallar va optik buyumlar, soatlar	3,5	3,6 m.
Xizmatlar	1 580,6	43,1
Transport xizmatlari	1 184,6	39,4
Safarlar (turizm xizmatlari)	15,3	2,5 m.
Boshqa xizmatlar	380,7	61,5

Tashqi savdo statistikasini yuritish metodologiyasiga ko'ra, tashqi savdo statistikasiga tranzit tovarlar, mamlakatga vaqtincha olib kirilgan yoki undan vaqtincha olib chiqilayotgan tovarlar kiritilmasligi nazarda tutilgan.

 2024- yil yanvar-mart oylari natijalariga ko'ra MDH mamlakatlaridan import ulushi 37,4 % ni tashkil etib, 2023- yilning mos davriga nisbatan 68,1 % ni tashkil etdi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARDAN TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-mart, mln. AQSH dollari, ulushi)

 2024- yil yanvar-mart oylarida Navoiy viloyati 45 ta davlatdan tovar va xizmatlar importini amalga oshirdi. Yetti yirik hamkor davlatlar (Xitoy Xalq Respublikasi, Rossiya, Qozog'iston, Germaniya, Turkiya, Buyuk Britaniya va Yaponiya) jami importning 83,8 % ini tashkil qiladi, bu 91,4 mln. AQSH dollarini tashkil etdi.

NAVOIY VILOYAT IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2024- yil yanvar-mart, % da)

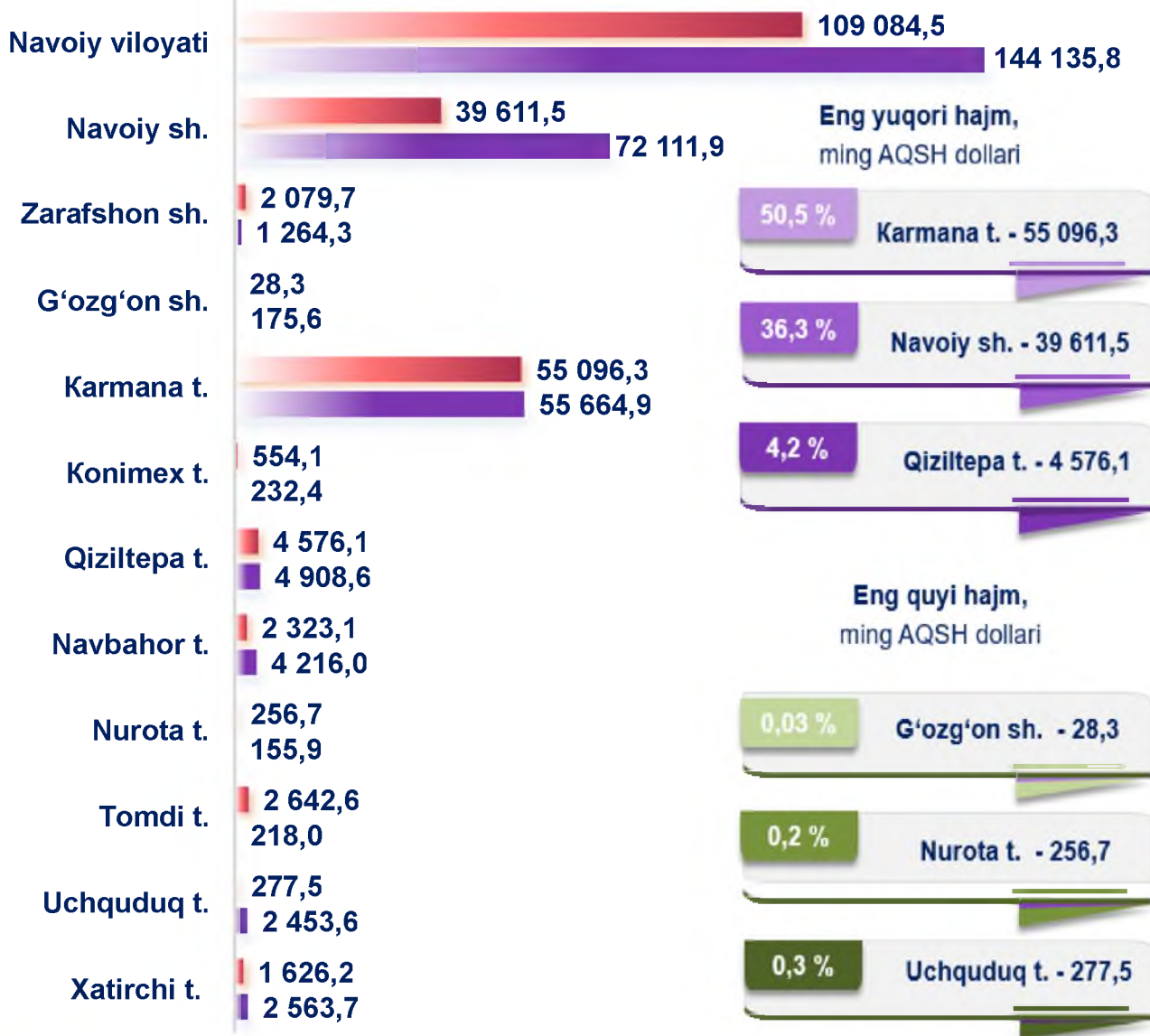
NAVOIY VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARDAN AMALGA OSHIRGAN IMPORTI HAJMLARI VA O'SISH SUR'ATLARI (yanvar-mart)

Davlatlar	Ming AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da	Umumiy hajmdagi o'rni
	2023 y.	2024 y.		
Xitoy Xalq Respublikasi	37 723,9	31424,7	83,3	1
Rossiya	45 378,9	28435,9	62,7	2
Qozog'iston	13 764,2	11582,9	84,2	3
Germaniya	1 502,3	7179,9	4,8 m.	4
Turkiya	7 919,7	5552,6	70,1	5
Buyuk Britaniya	1 096,3	4082,9	3,7 m.	6
Yaponiya	2 509,9	3148,7	125,5	7
Koreya Respublikasi	3 289,9	2609,4	79,3	8
Chexiya	2 644,1	2113,6	79,9	9
Italiya	70,9	1674,6	23,6 m.	10
Latviya	3 193,3	1505,0	47,1	11
Daniya	1 002,5	1297,3	129,4	12
Eron	1 010,3	1196,8	118,5	13
Estoniya	1 850,0	1149,4	62,1	14
Hindiston	4 114,6	1000,3	24,3	15
Shveysariya	256,4	688,0	2,7 m.	16
Litva	4 409,8	687,9	15,6	17
Turkmaniston	17,3	612,6	35,5 m.	18
Pokiston	578,8	451,4	78,0	19
Singapur	0,0	431,3	0,0	20

NAVOIY VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA IMPORTI

(2024- yil yanvar-mart, ming AQSH doll.)

2023- y.

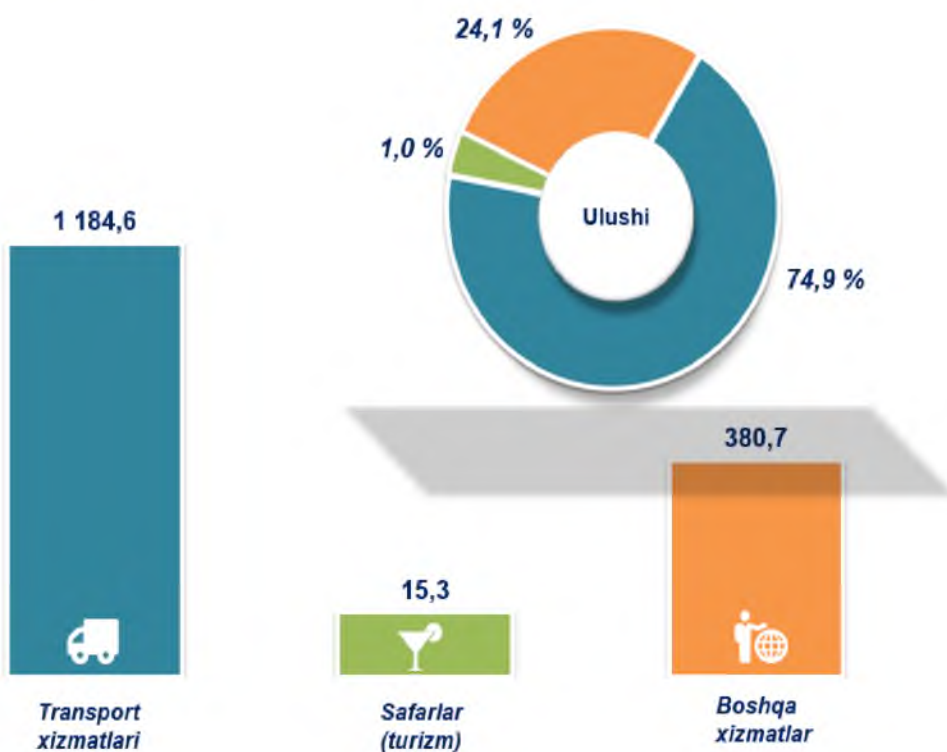
2024- y.

Viloyatning importi tarkibida eng yuqori ulushni Karmana tumani 50,5 % bilan 55 096,3 ming AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa G'ozg'on shahri 0,03 % bilan 28,3 ming AQSH dollarini tashkil etdi.

XIZMATLAR IMPORTI TARKIBI

(2024- yil yanvar-mart, ming AQSH dollarida)

2024- yil yanvar-mart oylari yakuni bilan xizmatlar importi hajmi 1 580,6 ming AQSH dollarini yoki jami import hajmining 1,4 % ini tashkil etdi va o'tgan yilning mos davriga nisbatan 43,1 % ni tashkil etdi. Xizmatlar importi tarkibining asosiy ulushi transport xizmatlari (74,9 %), safarlar (turizm xizmatlari) (1,0 %) va boshqa xizmatlar (24,1 %) dan iborat bo'ldi.

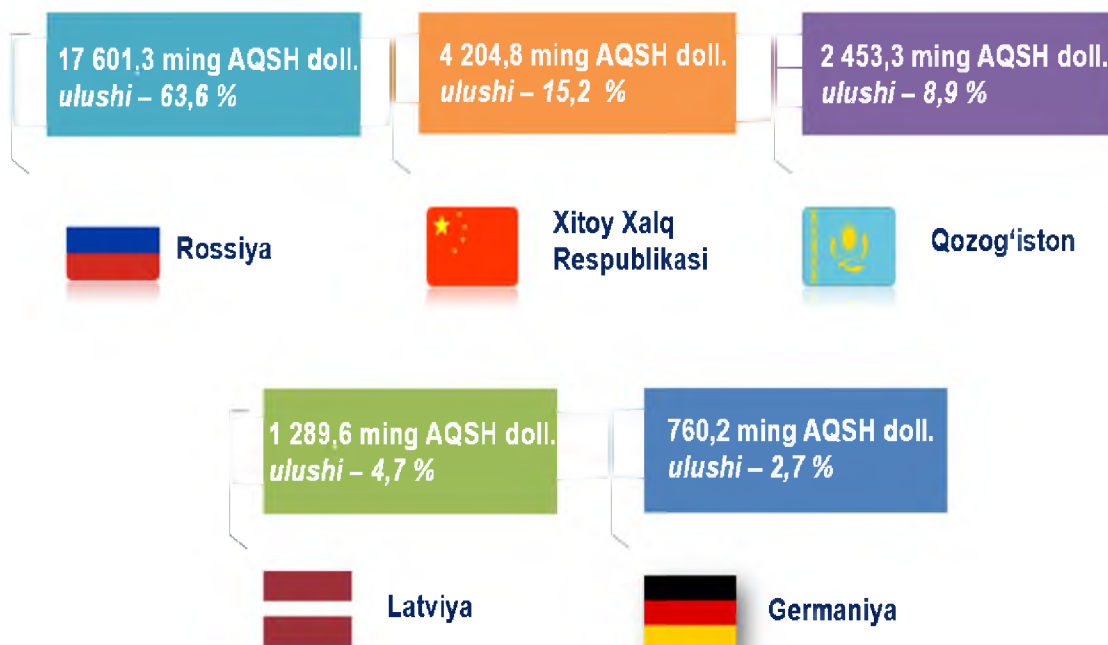
SANOAT MAHSULOTLARI IMPORTI

2024- yil yanvar-mart oylarida import tarkibida sanoat mahsulotlari tovarlari hajmi 27 658,3 ming AQSH dollarini tashkil etib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan 78,0 % ni tashkil etdi hamda importning umumiy hajmidagi ulushi 25,4 % ga yetdi.

SANOAT MAHSULOTLARI IMPORT QILINGAN ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR (2024- yil yanvar-mart)

2024- yil yanvar-mart oylarida sanoat mahsulotlari importi hajmining Navoiy viloyatiga yetkazib berishning asosiy qismi Rossiya 17 601,3 ming AQSH dollari (63,6 %), Xitoy Xalq Respublikasi 4 204,8 ming AQSH dollari (15,2 %) va Qozog'iston 2 453,3 ming AQSH dollari (8,9 %) kabi davlatlarga to'g'ri keldi.